

	MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO MESTA BREZNA	Číslo poradia: 16
	20. SEPTEMBER 2023	Číslo spisu: MsÚ-2023/7305

Správa o plnení Komplexnej stratégie riešenia rómskej problematiky na roky 2016-2022 za rok 2022

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Správa o plnení Komplexnej stratégie riešenia rómskej problematiky na roky 2016-2022 za rok 2022

Materiál sa doručuje:

1. Primátor mesta
2. Zástupca primátora mesta
3. Poslanci mestského zastupiteľstva
4. Hlavná kontrolórka mesta Brezna
5. Prednosta mestského úradu
6. Vedúci odborov mestského úradu
7. Zapisovateľka
8. Komisie:
  - pre sociálnu a zdravotnú starostlivosť o občanov pri MsZ mesta Brezna

Počet listov:

Počet príloh:

Dátum vyexpedovania materiálu:

Predkladá: JUDr. Tomáš Abel, PhD. funkcia: primátor mesta Brezna	Podpis:
Vypracoval: PhDr. Janka Lemberková funkcia: vedúca Odboru zariadení sociálnych služieb Mestského úradu Brezno	Podpis:

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO MESTA BREZNA

20. SEPTEMBER 2023

NÁVRH NA UZNESENIE

Číslo poradia: 16

Správa o plnení Komplexnej stratégie riešenia rómskej problematiky na roky 2016-2022 za rok 2022

Mestské zastupiteľstvo mesta Brezna

I/ berie na vedomie

Správu o plnení Komplexnej stratégie riešenia rómskej problematiky na roky 2016-2022 za rok 2022

Správa o plnení

Komplexnej stratégie riešenia rómskej problematiky na roky 2016-2022 za rok 2022

Komplexná stratégia riešenia rómskej problematiky na roky 2016-2022 bola schválená MsZ dňa 21.9.2016 uznesením č. 97/2016. Je prístupná na webovej stránke mesta, na požiadanie prijímateľov sociálnych služieb a verejnosti v písomnej podobe na Odbore starostlivosti o obyvateľa. Plnenie dokumentu je rozdelené na obdobia jednotlivých rokov až do doby jeho platnosti. Dokument sa zaoberá problémami v oblasti bývania, zdravia a infraštruktúry, vzdelávania, sociálnych služieb a zamestnanosti. V každej z riešených oblastí bola stanovená priorita ktorú chceme dosiahnuť, z ktorej vyplývajú jednotlivé ciele a následne špecifické ciele a opatrenia. Opatrenia boli premietnuté do akčných plánov na obdobia jednotlivých rokov.

Predkladáme správu o plnení opatrení za rok 2022:

1. Bývanie zdravie a infraštruktúra

Priorita: Zvýšením osobnej zodpovednosti eliminovať problém neprispôsobivosti a znížiť napätie medzi minoritou a majoritou

Cieľ 1: Zastaviť nárast nelegálnych stavieb, sledovať migráciu rómskeho obyvateľstva a nelegálne bývanie

Špecifický cieľ: 1.1 Pravidelný monitoring lokalít

Opatrenia:

1.1.1 Mapovať a eliminovať výskyt čiernych stavieb a nelegálnych skládok

Splnené, plnenie naďalej prebieha

1.1.2 Legalizácia obydľí

V rómskych osídleniach v roku 2022 neboli vydané žiadne dodatočné povolenia na stavby.

1.1.3 Odstraňovať nelegálne rómske obydľia

V lokalitách MRK v roku 2022 bol výskyt čiernych stavieb riešený iba dohovorom. Ak boli odstránené nelegálne stavby, tak iba na báze dobrovoľnosti, alebo išlo o odstránenie čiernych stavieb na základe rozhodnutí z minulých rokov.

1.1.4 Odstraňovať nelegálne skládky

V rámci výkonu terénnej sociálnej práce terénni sociálni pracovníci pri návštevách v jednotlivých lokalitách pravidelne uskutočňovali osvetu zameranú na udržiavanie čistoty v okolí obydľí, vyhotovovali harmonogramy upratovacích prác, motivovali obyvateľov k ich dodržiavaniu, aktivovali ich ku skvalitňovaniu bývania. V každej lokalite sa v súčinnosti TSP s Technickými službami Brezno, Mestskou políciou Brezno, organizovali sezónne brigády zamerané na likvidáciu skládok odpadu, čistenie svahov potokov, prístupových ciest a trávnatých plôch v blízkosti obydľí. Brigády boli organizované aj v mimoriadnych termínoch, kedy to vyžadoval nežiadúci stav v lokalite. Pri výskyte nelegálnej skládky TSP poskytli poradenstvo ohľadne postupu pri jej likvidácii v spolupráci s pracovníkmi Technických služieb Brezno. Bol zistený 1 priestupok za nezákonne uložený odpad, kde bola uložená aj finančná pokuta.

V roku 2022 bolo vydaných 7 výziev na likvidáciu nezákonne uloženého odpadu, nebol prejednaný žiadny priestupok. V roku 2022 boli odstránené dve nelegálne skládky na náklady mesta.

Cieľ 2: Zlepšiť prístup k bývaniu segregovaných skupín s dôrazom na sociálne bývanie

Špecifický cieľ: 2.1 Výstavba bytov nižšieho štandardu s aktívnym zapojením sociálne vylúčených občanov

Opatrenia:

2.1.1 Vytipovanie vhodných lokalít

Splnené

2.1.2 Vypracovať projektovú dokumentáciu

Projektová dokumentácia je spracovaná, mesto podalo žiadosť o nenávratný finančný príspevok na výstavbu bytov v systéme prestupného bývania v lokalite Hlavina, avšak nepodpísalo zmluvu o NFP kvôli nárastu neoprávnených výdavkov. Zapojíme sa do najbližšej vhodnej výzvy.

2.1.3 Vypracovať vzorovú projektovú dokumentáciu na výstavbu bytov nižšieho štandardu

nerelevantné

2.1.4. Vytipovať rodiny budúcich nájomníkov a zapojiť ich do procesu výstavby

T.č. opatrenie neplnené, jeho realizácia začne po schválení NFP a zahájení výstavby.

2.1.5 Vytipovať byty vo vlastníctve mesta v rámci opravy existujúceho bytového fondu na realizáciu sociálneho bývania

Bývanie je žiadateľom o pridelenie bytu z radov MRK prideľované v zmysle platnej legislatívy a VZN, po splnení podmienok

2.1.6. Vytvoriť systém prestupného bývania

Materiál „Systém bývania s prvkami prestupného bývania v meste Brezno“ bol spracovaný v súvislosti s výzvou uvedenou v bode 2.1.2 a po realizácii výstavby nájomných bytov bude implementovaný do praxe.

Špecifický cieľ: 2.2 Riešiť problém infraštruktúry

Opatrenia:

2.2.1 Rekonštrukcia ciest a chodníkov

V roku 2022 Technické služby vykonali opravy ciest a chodníkov v lokalitách Vrbová, Hlavina, Stromová a Lesná ulica. Opravy spočívali v oprave výtlkov, zásypov nerovnosti, ale aj odvodnení daných úsekov ciest.

2.2.2 Sfunkčnenie a dobudovanie kanalizácie

V roku 2022 sa v lokalitách MRK kanalizácia nebudovala.

2.2.3 Budovanie a údržba verejného osvetlenia

V roku 2022 sa v lokalitách MRK priebežne na podnet občanov MRK uskutočňovala údržba verejného osvetlenia.

2.2.4. Zabezpečenie prístupu k pitnej vode

Prístup k pitnej vode je zabezpečený vo všetkých lokalitách.

Špecifický cieľ: 2.3 Zaviesť systém bezpečnosti a verejného poriadku

Opatrenia:

2.3.1. Pravidelný odvoz KO v častejších intervaloch

V jednotlivých lokalitách boli v roku 2022 boli pravidelne vyvážané 1100 litrové kontajnery minimálne 2x mesačne. Veľkoobjemové kontajnery boli vyvážané jedenkrát do týždňa, v prípade potreby častejšie. V rámci jarného a jesenného upratovania boli organizované brigády a pravidelne pristavované kontajnery a tak isto aj pri upratovacích akciách organizovaných mestom.

2.3.2 Vyvodzovať zodpovednosť voči fyzickým osobám porušujúcim zákon o nakladaní s odpadom a znečisťovaní životného prostredia

V roku 2022 bolo vydaných 7 výziev na likvidáciu nezákonne uloženého odpadu, nebol prejednaný žiadny priestupok. V roku 2022 boli odstránené dve nelegálne skládky na náklady mesta.

2.3.3 Zaviesť kamerový systém

V roku 2022 bolo v systéme zapojených celkom 18 kamier. MKS je plne funkčný a využívaný v zmysle zákona. Obsluhu kamerového systému zabezpečovali vyškolení pracovníci chráneného pracoviska. Od 01.01.2020 sú na pracovisku MKS zamestnaní štyria pracovníci so zníženou zdravotnou schopnosťou, ktorí zabezpečujú obsluhu systému počas pracovných dní v týždni v dvojzmennej prevádzke od 06.00 do 14.00 hod. a od 14.00 do 22.00 hod. Pokiaľ to vyžaduje bezpečnostná situácia sú zabezpečované aj nočné zmeny v čase od 22.00 hod. do 06.00 hod.

Kamerové záznamy neraz významne napomohli pri objasňovaní škodových udalostí, dopravných nehôd, pri poškodzovaní zariadenia a majetku, pri objasňovaní priestupkov proti verejného poriadku a objasňovaní trestnej činnosti. Pre príslušníkov OOPZ v Brezne a orgány činné v trestnom konaní bolo na základe žiadosti odovzdaných v roku 2022 celkom 65 kamerových záznamov. Obsluha kamerového systému pri spozorovaní protiprávneho konania neodkladne informuje o situácii hliadku mestskej polície, prípadne operačné stredisko Policajného zboru. V uplynulom roku hliadka mestskej polície, po ozname operátora kamerového systému, zadržala dvakrát páchatel'ov, ktorí okrádali osoby na autobusovej zastávke pred obchodným centrom Point.

2.3.4. Zaviesť rómske občianske hliadky

Dňom 1. júla 2021 začal projekt MOPS III. s rovnakým personálnym zložením a s rozšíreným zameraním činnosti o „zelený aspekt“ (ochrana životného prostredia). Občianska poriadková služba bola organizačne zaradená pod Mestskú políciu Brezno. Projekt MOPS III. pokračoval v uplynulom roku do 30.11.2022, kedy bol ukončený.

Hliadky mestskej občianskej poriadkovej služby vykonávali viac ako dve hodiny denne počas školského roka dohľad pri presune detí do školy a naspäť domov na prechodoch pre chodcov na ulici Švermova, ul. Rázusova a na ulici ČSA. Okrem toho každé popoludnie zabezpečovali doprovod detí zo Špeciálnej základnej školy autobusom na trase Brezno – Bujakovo. Členovia MOPS spolupracovali pri zabezpečovaní ochrany verejného poriadku, pri predchádzaní

vzniku konfliktov, prevencii protiprávneho správania sa, ochrany súkromného a verejného majetku, predchádzaní poškodzovania majetku obyvateľov, pri ochrane životného prostredia, ohlasovaní požiarov, prevencii protiprávneho konania pri nakladaní s odpadmi, pri zabezpečovaní plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky, predovšetkým v súvislosti s pohybom po komunikácii a prechodom cez cestu a pod. Každý mesiac dohliadali na verejný poriadok pri vydávaní nákupných poukázok na pracovisku mestského úradu, ako aj pri vydávaní sociálnych dávok v okolí pôšt, podieľali sa na zabezpečovaní verejného poriadku počas všetkých kultúrnych podujatí.

2.3.5 Medializácia podniknutých opatrení, vyzdvihnutie pozitívnych príkladov

V roku 2022 sa aj občania z radov MRK zapojili do výzvy mesta „Strom do domu“, ktorá bola medializovaná v Regionálnych novinách MY – Horehronie, na stránke Mesta Brezna a na facebooku. Na základe požiadaviek obyvateľov boli do rodín objednané ovocné stromy z ponúknutého sortimentu. Rodiny boli oboznámené s postupom pri starostlivosti o dreviny. V rámci medializácie boli občania MRK oboznamovaní s termínmi sezónneho upratovania (termínov pristavenia VOK v jednotlivých častiach, uliciach a lokalitách mesta Brezno).

Cieľ 3: Zvýšiť úroveň finančnej gramotnosti a zaviesť tréningové programy finančnej gramotnosti

Špecifický cieľ: 3.1 Riešenie problému neplatičstva

Opatrenia:

3.1.1 Uplatňovať inštitút osobitného príjemcu

Inštitút osobitného príjemcu uplatňujeme v priemere ročne u 1020 prijímateľov, z toho 120 poberateľov dávky v hmotnej núdzi, 96 poberateľov rodičovského príspevku a 840 poberateľov prídavku na dieťa.

Na základe dohody s prijímateľom mesačne vykonávame zrážky predovšetkým na zabezpečenie potrieb maloletých detí:

- cestovné do školy (školský autobus zriadený v spolupráci mesto a SAD) 1 674,80 € EUR za 6 843 prepravených detí. A celkovo sa školským autobusom za rok 2021 prepravilo 11 173 detí.
- nedoplatky za učebné pomôcky pre Špeciálnu základnú školu v Brezne a ZŠ v Brezne vo výške 2 938,23 Eur za 247 detí.
- Nedoplatky za stravu v školských zariadeniach pre 5 detí vo výške 82,43 Eur
- zabezpečenie plnenia vyživovacej povinnosti 6. deťom umiestneným v ústavnej starostlivosti vo výške 420 Eur

Za neplnenie povinnej školskej dochádzky, ktorá prekročila 60 neospravedlnených vyučovacích hodín v priebehu jedného šk. roka bolo v šk. r. 2021/2022 v priestupkovom konaní riešených 22 prípadov, s uložením finančnej sankcie 14 V týchto prípadoch taktiež na základe dohody s prijímateľom dávky motivujeme klientov k splateniu pokút. V šk. roku 2020/2021 sme zaznamenali 100% uhradených pokút vo výške 480 Eur.

3.1.2 Zefektívniť výkon osobitného príjemcu – vecná forma dávky

V súvislosti s účelnosťou využívania dávok v hmotnej núdzi, štátnych soc. dávok a prídavku na dieťa boli realizované formou úhrady cestovného, nákupom oblečenia a školských pomôcok a tiež z dôvodu zanedbávania starostlivosti o dieťa, ktorá sa dlhodobo nezlepšovala,

bola časť dávky v hmotnej núdzi a rodičovského príspevku vyplácaná vecnou formou. Počas roku 2022 boli v pravidelných intervaloch vykonávané prednášky na tému ako hospodárne nakladať s dostupnými finančnými prostriedkami a taktiež pravidelná osвета a motivácia klientov k efektívnemu hospodáreniu s finančnými prostriedkami.

3.1.3 Zefektívniť splácanie dlhov – záväzkov voči mestu – uzatvárať splátkové kalendáre a motivovať k dodržiavaniu finančných pravidiel

Terénni sociálni pracovníci pravidelne uskutočňovali osvetu zameranú na zodpovedný prístup k úhrade svojich záväzkov, dlhov a nedoplatkov voči mestu za daň, komunálny odpad a nájomné. Príslušníkov MRK motivovali k pravidelným mesačným splátkam a k efektívnemu hospodáreniu s finančnými prostriedkami za účelom znižovania dlhov.

Prijímatelia dávok a rodičovského príspevku cez inštitút osobitného príjemcu mesačne splácali podlžnosti voči mestu spojené s neuhrádzaním poplatku za komunálny odpad. V roku 2022 bola takto splatená suma 1680 EUR.

V roku 2022 sa exekučne vymohlo 20 064,94 EUR. Z celkového počtu 625 exekučných konaní bolo 360 exekučných konaní v roku 2022 ukončených. Neukončených exekučných konaní k 31.12.2022 zostalo 265.

Z počtu 360 ukončených exekučných konaní, bolo 137 ukončených exekučných konaní u marginalizovaných skupín. Ukončených exekúcií vymožením alebo čiastočnou úhradou bolo 29 konaní a vymohlo sa 2 631,70 € u marginalizovaných skupín. Z dôvodu osobného bankrotu bolo ukončených 17 exekúcií u marginalizovaných skupín.

Vymáhaním dlhov exekučným konaním sa aj v roku 2022 dosiahol pozitívny efekt. Po schválení zákona o osobnom bankrote riešia dlžníci aj záväzky voči mestu vyhlásením osobného bankrotu. Očakáva sa, že príslušníci MRK budú uvedenú možnosť oddlženia využívať aj naďalej.

Špecifický cieľ: 3.2 Vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti

Opatrenia:

3.2.1 Povinná účasť obyvateľov nájomných bytov na vzdelávaní v súvislosti s hospodárnym využívaním finančných prostriedkov a nakladaním so zvereným majetkom

V roku 2022 uskutočnili 3 odborné prednášky zamerané na finančnú gramotnosť.

V rámci finančného poradenstva boli klienti pravidelne motivovaní k splácaniu nedoplatkov, ktoré im vznikli pri vyúčtovaní spotreby, vody a energií ako aj pri nepravidelnej úhrade nájomného. Individuálne poradenstvo bolo vykonané pre 51 osôb najmä obyvateľom žijúcich v mestských nájomných bytoch.

3.2.2 Realizovať povinné vzdelávacie kurzy v oblasti finančnej gramotnosti („Rodinný rozpočet“, „Vedenie domácnosti“, „Platobná disciplína“)

V roku 2022 TSP a TP v spolupráci s pracovníčkami Bezplatného dlhového poradenstva uskutočnili 3 odborné prednášky zamerané na osvojenie si základov finančnej gramotnosti, efektívne hospodárenie s finančnými prostriedkami a hospodárne vedenie domácnosti ale aj na problém zadlženosti.

Občanom z MRK pomohli pochopiť situáciu, v ktorej sa pri vzniku dlhov nachádzali, spoločne hľadali riešenia splácania dlhov a bola im ponúknutá a poskytnutá odborná pomoc pri psychickom zvládaní finančných problémov.

Cieľ 4: Zvýšením vnútornej motivácie MRK k riešeniu svojej situácie zlepšiť vzťahy medzi minoritou a majoritou

Špecifický cieľ: 4.1 Prispôsobivým príslušníkom MRK nastaviť systém uľahčenia integrácie

Opatrenia:

4.1.1 Pomoc mesta pri uplatnení sa na trhu práce

TSP a TP v rámci výkonu terénnej práce poskytovali záujemcom o zamestnanie z radov MRK poradenstvo a asistenciu pri vyhľadávaní vhodného pracovného miesta, asistenciu pri vyhotovení žiadostí o prijatie do zamestnania a životopisov. Priebežne počas celého roka 2022 asistovali pri vyhľadávaní voľných pracovných miest prostredníctvom internetu, spolupracovali s personálnymi oddeleniami v závodoch v blízkom okolí a oslovovali potencionálnych zamestnávateľov i v širšom okolí. Občanov MRK motivovali k aktívnemu hľadaniu si zamestnania so zámerom zvýšenia príjmu v rodine a teda aj k skvalitneniu ich života a života ich detí. TSP pravidelne uskutočňovali osvetu zameranú na výhody, ktoré prináša uzavretie pracovnej zmluvy na rozdiel od dohody o vykonaní práce. V roku 2022 začala spolupráca terénnych sociálnych pracovníkov s OZ „Cesta von“. V rámci projektu OMAMA sa v roku 2022 zamestnala 1 príslušníčka MRK.

4.1.2 Motivácia nefinančnou odmenou

Mesto Brezno v roku 2022 motivovalo príslušníkov MRK, ktorí mali pozitívny prístup a spolupracovali s TSP zapájaním sa do výziev vyhlásených mestom, určených na zveľaďovanie svojich obydľí a následne boli tieto lokality prezentované všetkým obyvateľom prostredníctvom regionálneho týždenníka MY Horehronie

4.1.3 Budovanie športových plôch v upravených lokalitách na efektívne využívanie voľného času

Zatiaľ nespĺnené, ale na základe zlepšenia situácie čo sa týka poriadku v lokalitách, je potrebné do budúcnosti začať s budovaním jednoduchých ihrísk aj v týchto lokalitách

Cieľ 5: Zvýšiť úroveň vedomostí v oblasti starostlivosti o zdravie

Špecifický cieľ 5.1 Realizovať osvetu v oblasti zdravia a zdravotných rizík u detí a dospelých

Opatrenia:

5.1.1 Realizovať vzdelávanie s problematikou plánovaného rodičovstva a sexuálnej výchovy

V roku 2022 sa v rámci výkonu opatrení zameraných na zodpovedné plnenie rodičovských povinností, na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický, fyzický a sociálny vývin dieťaťa uskutočnila prednáška na tému: „Zodpovedné materstvo a rola matky“. Prednáška bola určená mladým dospelým a neplnoletým matkám.

5.1.2 Zvýšiť úroveň vedomostí v oblasti očkovania, šírenia infekčných ochorení a osobnej hygieny

V roku 2022 TSP a TP úzko spolupracovali v oblasti zdravia s pracovníkmi Zdravých regiónov v lokalitách obývaných MRK. V spolupráci s nimi TSP/TP motivovali tehotné ženy k pravidelnej návšteve odborného lekára v rámci ochrany zdravia budúcej matky a jej nenarodeného dieťaťa, po narodení dieťaťa boli matky oboznamované s potrebou očkovania novorodencov, spolupracovali s pediatrami, motivovali ich pravidelnej návšteve detskej poradne. Zároveň boli občania MRK oboznamovaní s potrebou starostlivosti o osobnú hygienu v rámci prevencie šírenia infekčných chorôb. Počas výkonu práce v teréne TSP/TP denne uskutočňovali osvetu a poskytovali poradenstvo zamerané na oblasť zdravia. Prostredníctvom občasnika „Tereňáčik“ boli obyvatelia MRK motivovaní k zvýšenej starostlivosti o maloleté deti v oblasti zdravia a prevencie výskytu chorôb.

5.1.3 Posilňovať rodičovské kompetencie a zodpovednosť v oblasti starostlivosti o zdravie detí

V roku 2022 fungovala aktívna spolupráca s pracovníkmi Zdravé regióny, pričom sa TSP/TP zameriavali na všetky problémové rodiny. V oblasti zdravia detí bola uskutočňovaná osвета zameraná na povinné očkovanie, preventívne prehliadky, dodržiavanie liečebného režimu školopovinných detí a chronicky chorých, na problém matiek predčasne odchádzajúcich z pôrodnice aj s novorodencom bez absolvovaných základných lekárskeho vyšetrení. Pracovníci Zdravých regiónov vykonávali osvetu aj v Špeciálnej základnej škole v Brezne zameranú na sexuálne zdravie, ekológiu a sociálno patologické javy.

TSP poskytovali poradenstvo a pomoc pri uplatnení si sociálnych dávok rodinám s deťmi so závažnými a s chronickými ochoreniami, spolupracovali s ÚPSVaR v meste Brezno, s neziskovými organizáciami „Dobrý anjel a „Liga proti rakovine“ a Misericordia n.o.

2. Vzdelávanie

Priorita: Skvalitniť systém vzdelávania a starostlivosti v rannom detstve s dôrazom na zvýšenie vzdelanostnej úrovne MRK v meste

Cieľ 6: Zvýšiť úroveň vzdelania MRK v meste

Špecifický cieľ 6.1 Zlepšiť podmienky a systém vzdelávania pre MRK

Opatrenia:

6.1.1. Zriadiť, vybudovať materskú školu od 3. roku veku dieťaťa

Mesto Brezno podalo žiadosť o nenávratný finančný príspevok v rámci výzvy „Výstavba predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK“. Žiadosť bola schválená, avšak mesto nepodpísalo zmluvu o NFP kvôli nárastu neoprávnených výdavkov. Zapojíme sa do najbližšej vhodnej výzvy.

6.1.2 Iniciovať zavedenie povinnej predškolskej prípravy zmenou legislatívy do 18.roku dieťaťa

Povinná predškolská príprava platí od septembra 2021ale u detí od 5 rokov veku a je povinná stále do 16. roku.

6.1.3 Zvýšiť počet detí MRK v predškolských zariadeniach

V roku 2022 materskú školu v ZŠ s MŠ K. Rapoša, Pionierska 4 navštevovalo **26 detí** z MRK, z toho bolo 21 predškolákov, v ZŠ s MŠ MPČL navštevovalo materskú školu 20 detí z MRK, z toho bolo 18 predškolákov - 6 z nich pokračovalo v plnení povinného predprimárneho vzdelávania.

ZŠ s MŠ MPČL bola od 01.08.2022 zapojená do Národného projektu Podpora predprimárneho vzdelávania detí z marginalizovaných rómskych komunít II. (NP PRIM II.) s cieľom vytvoriť inkluzívne prostredie v materskej škole, zlepšiť spoluprácu s rodinami detí z MRK, ktoré navštevujú MŠ, alebo sa ich deti pripravujú na vstup do MŠ. K pedagogickému kolektívu pribudol odborný zamestnanec - sociálny pedagóg a pedagogický asistent. Inkluzívny tím ponúkol na základe akčného plánu množstvo aktivít zameraných na desegregáciu minoritnej rómskej skupiny. S deťmi sa počas školského roka systematicky individuálne pracovalo, cielene boli pripravované na úspešný vstup do primárneho vzdelávania, citlivo bola posúdená ich školská zrelosť v spolupráci s CPPaP Brezno.

V ZŠ s MŠ Pionierska 2 sa od 1.10.2018 do 31.10.2020 realizoval aj Národný projekt Podpora predprimárneho vzdelávania detí z MRK. Projekt od 1.11.2020 kontinuálne pokračuje ďalej. Pre nárast počtu detí z MRK sa v rámci projektu podarilo navýšiť v tejto škôlke počet asistentov na dvoch. Materskú školu, Hradby navštevovalo v roku 2021 - 12 detí, Materskú školu Boženy Němcovej 4 deti, čo znamená nárast o 11 detí oproti roku 2020. Od 1.9.2021 je pre deti od 5 rokov predprimárne vzdelávanie povinné. V rámci projektu je zamestnaný v riadnom pracovnom pomere 1 asistent učiteľa.

Obidve MŠ pracujú s projektami:

Národný projekt Inklúzie v Materských školách/NP PRIM II– Projekt inklúzie v MŠ/ „Podpora predprimárneho vzdelávania detí z marginalizovaných rómskych komunít“. Materská škola realizovala viacero aktivít – hudobné a divadelné predstavenia, exkurzie, športové a výtvarné súťaže, tvorivé dielne, besiedky a pod.

Materská škola ZŠ s MŠ Karola Rapoša je zapojená do projektov:

NP Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II.

MŠ sa zapojila do tvorby projektov: Farebný týždeň zdravia, Srdce na dlani.

Okrem toho realizovala aj množstvo ďalších aktivít, napr.: logopedická depistáž, testy školskej zrelosti v spolupráci s CPPaP Brusno, stretnutia s rodičmi, krátkodobé preventívne programy „Úcta k starším“, „Zdravie a hygiena“, „Nálada a emócie“, individuálne a skupinové aktivity zamerané na slušné správanie, asertivitu a toleranciu, ako aj aktivity na podporu lepšej klímy v triede. Ďalej sme zrealizovali aktivity zamerané na dopravnú bezpečnosť, činnosť záchranných zložiek, exkurzie, zapojili sme sa do projektu „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“ a pod.

6.1.4 Rozšíriť systém praktického vzdelávania pre deti a dospelých

Mesto nadviazalo v roku 2022 spoluprácu s centrom práce s mládežou SPACE ktoré sídlo v našom meste a zameriava sa najmä na kariérne poradenstvo mladých, prípravu na budúce povolanie a motiváciou správneho výberu ďalšieho vzdelávania.

6.1.5 Iniciovat' v rámci vzdelávania na stredných odborných školách na území mesta vzdelávacie programy pre deti so špeciálnymi vzdelávacími potrebami s cieľom získať praktické zručnosti pre uplatnenie sa na trhu práce

Vid' plnenie v bodoch 9.1.4., 9.1.5., 9.1.6.

V školskom roku 2020/2021 a 2021/2022 v SOŠ TaS študovali žiačky so ŠVVP v učebnom odbore hostinský/á. Odborný výcvik realizujú na zmluvných prevádzkach SOŠ TaS V súčasnosti sú úspešnými žiačkami druhého a tretieho ročníka.

6.1.6 Skvalitnenie mimoškolskej činnosti (zamerať sa na prípravu na vyučovanie)

Nezisková organizácia MISERICORDIA od registrácie sociálnej služby v roku 2017 nízkoprahová sociálna služba pre dieťa a rodinu rozširovala rozsah poskytovanej služby a v súčasnosti je registrovaných pre prijatie služby 172 prijímateľov sociálnej služby (ďalej len „PSS“). Služba bola nastavená na zabezpečovanie potrieb PSS.

Činnosť bola rozdelená na pravidelné a nepravidelné aktivity. Tieto boli pripravované na mesačnej báze. Základom bolo sociálne poradenstvo a krízová intervencia, ktorá bola poskytovaná na dennej báze. Poskytovali sa aktivity zamerané na podporu prípravy na školské vyučovanie v nízkoprahovom klube pre deti a mládež. Osoby ŤZP využívali aktivity zamerané ich zapájanie do komunitného života a podporu osamostatnenia sa.

Činnosť sociálnej služby bola financovaná cez národný projekt, ale aj zo zdrojov nadácií a z vlastných zdrojov organizácie.

Sociálna služba bola siet'ovaná so službami poskytovanými inými subjektami v meste Brezno a regióne. O aktivitách pravidelne informovali cez stránku organizácie a cez sociálne siete. Medzi najviac dopytované aktivity od PSS a rodín patrila príprava na školské vyučovanie, JOB klub – podpora zamestnávania a vzdelávania dospelých, kreatívne aktivity, rehabilitačné aktivity a najmä aktivity zamerané na podporu zdravého životného štýlu a varenia.

Nízkoprahovú sociálnu službu pre dieťa a rodinu zabezpečovali 4 odborní zamestnanci. Popri poskytovanej službe fungoval Program dobrovoľníckej činnosti, do ktorého sa zapájali rodičia PSS, ale ja partneri pracujúci pre potreby organizácie.

Cieľ 7: Eliminácia záškoláctva

Špecifický cieľ : 7.1 Zlepšiť zanedbávanie povinnej školskej dochádzky

Opatrenia:

7.1.1 Efektívne využívať nástroje na elimináciu záškoláctva a viesť rodičov k plneniu rodičovských kompetencií v oblasti výchovy a plnenia PŠD

Mesto Brezno sa v rámci výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany a kurately zameriavalo na riešenie rôznych problémov vyskytujúcich sa v rodinách. Jedným z nich bola aj oblasť zanedbávania povinnej školskej dochádzky. V roku 2022 (šk. rok 2021/2022 a 2022/2023) bolo doručených 9 podnetov z Úradu práce sociálnych vecí a rodiny na prešetrovanie pomerov v rodine z dôvodu zanedbávania povinnej školskej dochádzky. Problém je riešený priamo vykonávaním sociálneho poradenstva v rodinách, motiváciou rodičov a upozornením na riziká zanedbávania povinnej školskej dochádzky mal. detí. Zároveň boli využívané aj nové formy boja so záškoláctvom, ktoré boli určené pre rodičov aj deti. V súčinnosti s príslušníkmi OOPZ Brezno a školským úradom mesta Brezno bola jedným z týchto opatrení prednáška na tému: „Zanedbávanie povinnej školskej dochádzky počas pandémie“, nakoľko mal problém záškoláctva stúpajúcu tendenciu najmä v tomto období a tiež v jarných mesiacoch s blížiacim sa koncom školského roka. Prednášky sa zúčastnilo 12 mal. detí spolu so svojimi rodičmi. Príčiny, ktoré vedú dieťa k vymeškávaniu vyučovania sú často práve v nezáujme ich rodičov a nedostatku osobnej zodpovednosti za riadnu výchovu svojich detí. Mesto Brezno aj v r. 2022 spolupracovalo so školami pri zápise detí na plnenie PŠD a na predprimárne vzdelávanie, ktoré je pre 5-ročné deti povinné. Spolupráca prebiehala pri informovaní rodičov o tejto povinnosti pred zápisom a taktiež pri zisťovaní miesta pobytu rodičov, ktorí svoje deti v termíne zápisu do škôlky a školy neprihlásia.

7.1.2 Dôsledne uplatňovať sankcie pri neplnení PŠD vrátane trestno-právnej zodpovednosti rodičov

Pri neplnení povinnej školskej dochádzky, keď neospravedlnená absencia dieťaťa v základnej škole prekročila 15 vyučovacích hodín a v materskej škole pri povinnom predprimárnom vzdelávaní 5 dní, škola dávala podnet na zriaďovateľa, ktorým je mesto Brezno a na ÚPSVaR. Zákonný zástupca je postihovaný za zanedbávanie povinnej školskej dochádzky, resp. povinného predprimárneho vzdelávania dieťaťa a to tak, že ÚPSVaR rozhodol o ustanovení osobitného príjemcu prídavku na dieťa. Rodičia dostali poukaz v príslušnej hodnote, ktorý museli využiť v určenej predajni na zakúpenie a zabezpečenie potrieb pre deti. Školy informovali mesto o neplnení povinnej školskej dochádzky spoločne s ÚPSVaR priebežne, vždy po prekročení 15 neospravedlnených vyučovacích hodín. Za neplnenie povinnej školskej dochádzky, ktorá prekročila 60 neospravedlnených vyučovacích hodín v priebehu jedného šk. roka, boli rodičia riešení v priestupkovom konaní. V roku 2022 (šk. r. 2021/2022 a 2022/2023) bolo v priestupkovom konaní riešených na úseku školstva 13 prípadov záškoláctva. Na OO PZ bolo postúpených 16 prípadov, nakoľko počet vymeškaných neospravedlnených vyučovacích hodín prekročil hranicu 100 hodín v priebehu jedného školského roka.

7.1.3 Podpora prevenčných vzdelávacích programov a voľnočasových aktivít v školských zariadeniach

Na ZŠ s MŠ, Pionierska 2 sa na hodinách etickej výchovy a občianskej náuky boli žiaci zapojení do nasledovných projektov: Ako poznám sám seba, Vieme, že..., Cesta ku šťastiu, multimediálny projekt Nehejtuj – Netolerancia sa netoleruje, Školy za demokraciu. Aktivita boli zamerané na získanie teoretických znalostí a tréning zručností asertívneho správania, vedieť povedať nie drogám a alkoholu, predchádzať šikanovaniu, ako aj nadobudnutie poznatkov v oblasti právnej prevencie, predchádzanie priestupkovej a trestnej činnosti maloletých a mladistvých.

Do projektu Školy za demokraciu boli zapojení žiaci 9.C triedy. Online formou sa uskutočnili štyri stretnutia prostredníctvom programu ZOOM s aktivistkami CKO a Amnesty International Slovensko. Šesť workshopov sa konalo prezenčne. Prezenčnou formou boli uskutočnené taktiež úvodné merania postojov žiakov v mesiaci september 2021 ako ja záverečné merania postojov žiakov v mesiaci jún.

Problematike prevencie sociálno-patologických javov sa venovala pozornosť aj na zasadnutiach školského parlamentu, na ktorých zástupcovia jednotlivých tried otvorene hovorili o rôznych problémoch v ich triede. Spoločne sme hľadali možnosti ako ich riešiť a včas predísť vyostrovaniu konfliktov medzi žiakmi.

Pre žiakov 7. ročníka sa organizovala prednáška s príslušníkom z OR PZ v Brezne na tému trestnoprávna zodpovednosť mladistvých, kyberšikana. K danej problematike sa opakovane vrátili aj na hodinách občianskej náuky.

V máji v rámci Svetového dňa bez tabaku sa pre siedmakov uskutočnila prednáška so zamestnancom z RÚVZ B. Bystrica. Žiaci 9. ročníka sa v mesiaci jún zúčastnili prednášky s náčelníkom Mestskej polície v Brezne. Spoločne diskutovali o predchádzaní nežiaduceho správania mládeže a trestnoprávnej zodpovednosti mladistvých. Žiaci ôsmeho ročníka sa zúčastnili aj exkurzie na Mestskej polícii v Brezne.

V závere školského roka sa konalo stretnutie koordinátorov prevencie základných a stredných škôl breznianskeho okresu s pracovníkmi Mestského úradu, ÚPSVaR, prokuratúry a zástupcami neziskových organizácií. Cieľom stretnutia bolo poradenstvo v oblasti prevencie sociálno-patologických javov v školách, ponuka preventívnych aktivít ako aj vzájomná výmena skúseností.

Realizované aktivity a akcie: ročníková súťaž Deň srdca, hlasovanie v ankete Detský čin roka

2021, Deň narcisov – verejná zbierka, Anketa ku dňu Zeme – Čo sme ochotní urobiť my, Deň rodiny, Láska kvitne v každom veku – zhotovenie pozdravov pre seniorov.

V roku 2022 ZŠ s MŠ na MPČL realizovala besedy, prednášky, diskusie, výstavy, podujatia a pod. ZŠ s MŠ spolupracuje s inštitúciami zaoberajúcimi sa prevenciou, ľudskými právami, globálnym vzdelávaním a environmentálnou výchovou a VMR, predovšetkým s CPPPaP, Mestskou políciou, Políciou, MsÚ Brezno, ÚPSVaR, správou NAPANT-u.

V priebehu školského roka je podporovaná prevencia rôznych závislostí, VMR, globálneho vzdelávania, environmentálnej výchovy a ľudských práv zapájaním sa žiakov našej školy do rôznych súťaží i ďalších aktivít športového, výtvarného, kultúrneho a iného charakteru. Preventívne aktivity sú prispôsobené aktuálnym potrebám počas školského vyučovania alebo mimo neho. Podporný, inkluzívny tím.

V ZŠ s MŠ Karola Rapoša v roku 2022 škola pokračovala v realizácii Národného projektu „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov, ktorý na škole prebieha od školského roku 2020/2021.

Na realizácii preventívnych aktivít a programov sa spolu so školským podporným tímom podieľali pedagogickí zamestnanci a ostatní zamestnanci školy za aktívnej pomoci a podpory vedenia školy.

Cieľom všetkých zrealizovaných aktivít bolo vytvoriť podporujúce a bezpečné prostredie pre všetkých žiakov školy. Preventívne programy, ale aj jednotlivé aktivity boli vykonávané v súlade s plánom práce sociálneho pedagóga, do ktorého boli zahrnuté tiež úlohy vyplývajúce z Komplexnej stratégie riešenia rómskej problematiky. Mali preventívny, osvetový, metodický, informačný, ale i zábavný charakter / Školský fašiangový karneval, Deň tanca/.

Vo výchove a vzdelávaní sa uplatňoval inkluzívny prístup. Dbalo sa, aby každý žiak bol akceptovaný ako aktívny účastník výchovno-vzdelávacieho procesu, aby žiadnemu dieťaťu nebolo odopreté právo na kvalitné vzdelanie. Zohľadňovala sa jedinečnosť každého žiaka, s rešpektovaním individuálnych odlišností, bez ohľadu na to, z akého socioekonomického a kultúrneho prostredia pochádza.

Školský podporný tím v zložení školských špeciálnych pedagogičiek, sociálnej pedagogičky pedagogických asistentov a asistentov učiteľa poskytovaním podpory a pomoci žiakom pochádzajúcim z dysfunkčných a sociálne znevýhodnených rodín a málo podnetného rodinného prostredia pomáhal žiakom pri prekonávaní bariér, ktoré vyplývajú zo sociálneho znevýhodnenia. Realizovali sa skupinové a individuálne aktivity zamerané na rozvoj osobnosti dieťaťa, kritické myslenie, podporovalo sa osvojenie si žiaducich vzorcov správania, bezpečnosť v online priestore. Žiaci 1. stupňa sa zapojili do projektu „Viem, čo zjem“, ktorý je zameraný podporu vhodných stravovacích návykov.

V roku 2022 sa koordinátori rodinnej a právnej výchovy venovali výtvarným programom, škola v spolupráci s OZ organizovali odborné prednášky zamerané na prevenciu závislosti „Stop drogám“, taktiež to boli prednášky a besedy v spolupráci s pracovníkmi OR HaZZ Brezno a OO PZ Brezno, v spolupráci s pracovníkmi „Zdravých regiónov“ žiaci absolvovali viaceré odborné prednášky v oblasti zdravého životného štýlu a pribudli besedy s RÚVZ Banská Bystrica.

Žiaci sa v roku 2022 aktívne zapájali do výtvarných, tvorivej tvorby, umeleckých výstav, speváckych súťaží. Počas šk. roka žiaci pod vedením svojich vyučujúcich vytvárali na jednotlivé aktivity a súťaže školy plagáty, ktoré mali upozorniť a motivovať žiakov pre blížiacu sa aktivitu, či súťaž. Žiaci absolvovali matematické súťaže a olympiády, vedomostné kvízy, súťažné dopoludnia, divadlá, prednes poézie a prózy, rozhlasové pásma, interaktívne prezentácie, protidrogovej výchovy, besedy s RÚVZ, pohybové súťaže, turnaje, letné

olympijské hry v atletike, motivačné turnaje, školy v prírode. Školský klub sa zameriaval na aktivity s prijímaním mal. detí, športové plnenie úloh na stanovišti, besedám o zdraví a rozširovaní vedomostí a hygienických návykov a tvorivým aktivitám.

7.1.4. Iniciovat' zmenu legislatívy na zavedenie PŠD do 18. roku.

Nesplnené

7.1.5 Zintenzívnenie spolupráce jednotlivých partnerov za účelom zníženia zanedbávania PŠD

V rámci spolupráce mesta so vzdelávacími inštitúciami prebiehajú pravidelné stretnutia zamerané na riešenie výchovnovzdelávacích problémov, záškoláctva a skrytého záškoláctva. Problémy súvisiace so zanedbávaním povinnej školskej dochádzky TSP a TP znižovali osvetou zameranou na potrebu vzdelávania. Spoločne s referentmi práce s komunitami, OO PZ v Brezne sa v roku 2022 uskutočnila odborná prednáška, ktorej sa zúčastnili chronickí záškoláci spolu s ich rodičmi.

Cieľ 8: Posilniť vzdelávací personál pre MRK

Špecifický cieľ : 8.1. Zvýšiť podiel pedagogických a odborných pracovníkov

Opatrenia:

8.1.1 Zvýšiť počet asistentov na ZŠ a v predškolských zariadeniach

ZŠ s MŠ, Pionierska 2 zamestnávala v minulom školskom roku 6,6 asistentov učiteľa (AsU), ktorí boli financovaní zo štátneho rozpočtu. Vzhľadom na vysoký počet žiakov so ŠVVP každoročne daný počet AU nepokryje potreby žiakov so ŠVVP, za posledné takmer 3 roky nebol počet AU navýšený. V MŠ Hradby pracovala s deťmi jedna asistentka v rámci projektu Národný projekt Inklúzie v Materských školách/NP PRIM – Projekt inklúzie v MŠ/„ Podpora predprimárneho vzdelávania detí z marginalizovaných rómskych komunít“ bola financovaná cez projekt.

V ZŠ s MŠ na MPČĽ v roku 2022 sa počet asistentov sa v roku 2022 sa nezmenil, škola prešla v minulom roku do podobného projektu financovaného z nenormatívnych prostriedkov **V ZŠ s MŠ K. Rapoša, Pionierska 4** pracuje školský podporný tím zložený z 16 pedagogických asistentov, 2 sociálnych pedagógov a 2 špeciálnych pedagógov. Vede ho vedúca inkluzívneho tímu – špeciálna pedagogička. Spolu má školský podporný tím 21 členov. Zo štátnych prostriedkov je financovaných 8,4 úväzku asistenta a vďaka projektu POP II. je financovaných 11 členov podporného tímu. V rámci projektu na materskej škole pôsobil inkluzívny tím v zložení špeciálny pedagóg, sociálny pedagóg a dvaja pedagogickí asistenti. Bolo prínosom, že nielen v základnej škole, ale aj v materskej škole mohli takto pomôcť deťom so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia a špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami sa začleniť do kolektívu intaktných detí, čo výrazne pomohlo neskoršej školskej integrácii a uľahčeniu ich vzdelávania.

V ŠZŠ Brezno v roku 2022 zamestnávali pre 11 žiakov 3 AU, ktorí boli financovaní zo štátneho rozpočtu. Naďalej pracujú 3 pedag. asistenti.

8.1.2 Podpora dobrovoľníckej a osvetovej práce

Dobrovoľnícka práca v tejto oblasti bola v roku 2022 realizovaná dobrovoľníkmi jednotlivých oblastí v rôznych inštitúciách, alebo prostredníctvom občianskych združení a pomáhali pri riešení tejto problematiky či už poskytovaním poradenstva, realizáciou prednášok, neformálnych stretnutí a poskytovaním potravinovej pomoci.

3. Sociálne služby a zamestnanosť

Priorita: Aktivizácia nezamestnaných príslušníkov MRK, s využitím ponúkaných podporných programov, skvalitnenie poskytovaných sociálnych služieb pre cieľovú skupinu

Cieľ 9: Zvýšenie zamestnanosti obyvateľov z MRK

Špecifický cieľ : 9.1 Podpora zamestnanosti MRK na trhu práce

Opatrenia:

9.1.1 Využívanie národných projektov

V meste Brezno bol od decembra 2017 do júna 2019 realizovaný projekt „Miestna občianska poriadková služba I“ v rámci ktorého bolo vytvorených 6 pracovných miest, z toho 3 pre obyvateľov MRK. Od 1. júla 2019 uvedený projekt pokračoval ako MOPS II. a neskôr MOPS III., ktorý bol ukončený 30.11. 2022. Zamestnaných bolo 10 členov miestnej občianskej poriadkovej služby, z toho bolo 5 členov z MRK.

Ciele projektu:

Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunit, ako sú Rómovia zvýšenie ich finančnej gramotnosti, zamestnatelnosti a zamestnanosti.

Zabezpečenie poskytovania sociálnych a asistenčných služieb prostredníctvom činností miestnej občianskej poriadkovej služby v súčinnosti s Policajným zborom SR a Mestskou políciou Brezno, čím sa zároveň zvýšila zamestnatelnosť ľudí žijúcich v prostredí MRK.

Projekt sa realizoval vďaka podpore Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

Členovia miestnej občianskej poriadkovej služby sa zameriavali na: posilnenie miestneho aktivizmu, podporu komunitného rozvoja, zníženie páchania protispoločenských konaní, udržiavanie verejného poriadku, ochranu verejného a súkromného majetku, udržiavanie štandardnej kvality životného prostredia v lokalitách, v ktorých žijú obyvatelia MRK, ochranu detí a mládeže pred negatívnymi javmi, zabezpečovanie plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky.

V rámci poskytnutých finančných prostriedkov z MV SR USVRK od začiatku roka 2013 prebiehal projekt Terénnej sociálnej práce až do konca 10/2019, ktorý ďalej kontinuálne pokračoval aj v roku 2022.

Mesto bolo zapojené do projektu Podpora opatrovateľskej služby II. v meste Brezno. Realizácia hlavnej aktivity trvá od marca 12/2021 do 8/2023. Z celkového počtu 65 opatrovateľiek mesto zamestnávalo v roku 2022 jednu príslušníčku MRK a dve opatrovateľky poľskej národnosti.

9.1.2. Hľadať možnosti uplatnenia sa na trhu práce znevýhodnených UoZ

ÚPSVR v rámci aktívnych opatrení na trhu práce riešil problematiku rómskej komunity zaraďovaním takýchto uchádzačov o zamestnanie do rôznych projektov a nástrojov APTP. V roku 2022 boli uchádzači o zamestnanie z MRK zaraďovaní hlavne do NP Podpora individuálneho poradenstva pre znevýhodneného UoZ, kde sa im venovali odborní poradcovia a riešili s nimi problémy v oblasti uplatnenia na trhu práce, základné otázky vstupných pohovorov, vypracovanie životopisov a motivačných listov, či rôzne školenia.

Príslušníci z MRK boli zaraďovaní na otvorený trh práce prostredníctvom národných projektov: „Podpora zamestnanosti“. NP Aktivácia znevýhodnených UoZ, NP Nestrať prácu – vzdelávajú sa, „Podpora integračných podnikov“ a v rámci §53g „kompenzačné

vyrovnávacie príspevky integračnému podniku“ Zákona č. 5/2004 O službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov, v rámci ktorých mohli nájsť uplatnenie všetci UoZ spĺňajúci stanovené podmienky projektov.

Pomoc znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie poskytovali aj terénni sociálni pracovníci, ktorí motivovali klientov k ďalšiemu vzdelávaniu a k absolvovaniu rekvalifikácie v záujme uplatnenia sa na trhu práce.

9.1.3 Garancia pracovného miesta po ukončení vzdelávania (chránené dielne, absolventska prax)

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá vo svojej kompetencii možnosť garantovať uplatnenie sa na otvorenom trhu práce žiadnemu uchádzačovi o zamestnanie, ktorý bol prostredníctvom ÚPSVR zapojený do vzdelávania a prípravy pre trh práce. Zamestnanci úradu a Technické služby Mesta Brezna vynakladali maximálne úsilie pri zaraďovaní príslušníkov MRK na trh práce. V rámci zamestnávania príslušníkov MRK bola veľmi dobrá spolupráca s nasledovnými chránenými dielnami: WASCO družstvo Piesok, Centrum príležitostí Valaská – ZMR Piesok a WASCO s.r.o. - práčovňa, Piesok.

V roku 2022 sa v Rozvojových službách BBSK, s. r. o., v registrovanom Sociálnom podniku Banská Bystrica podarilo zamestnať 6 príslušníkov z radov MRK. V Železiarňach v Podbrezovej, v Zlievarni Hronec a v Alfa Bio s.r.o. v Banskej Bystrici sa zamestnalo 12 Rómov. V OZ „Cesta von“ v rámci projektu OMAMA bola zamestnaná jedna príslušníčka MRK.

Na skrátený pracovný úväzok sa na pozíciu upratovačky zamestnalo v upratovacej firme Slevcleane v Podbrezovej 8 žien. TSP a TP aktívne spolupracovali pri sprostredkovaní zamestnania záujemcom o zamestnanie z marginalizovanej rómskej komunity. V spoločnosti Figaro, Bratislava sa zamestnala 1 Rómka.

9.1.4. Realizácia vzdelávacích programov, ktoré korešpondujú s aktuálnym dopytom na trhu práce

Mesto v tejto oblasti spolupracovalo najmä so Strednou odbornou školou techniky a služieb, ktorá ponúka rôzne študijné a učebné odbory podľa dopytu na trhu práce, vhodné aj pre študentov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Škola, rovnako ako všetky stredné školy v meste, poskytuje vzdelávanie v rámci sústavnej prípravy na povolanie. Na študijné a učebné odbory prijíma žiakov na základe splnenia kritérií pre prijatie, ktoré sa riadia príslušnou legislatívou, bez ohľadu na etnickú príslušnosť.

Pri praktickej príprave spolupracovali s cca 30 zamestnávateľmi v regióne, u ktorých žiaci vykonávali odborný výcvik priamo na pracovisku zamestnávateľa.

V školskom roku 2022/2023 na škole študovalo 305 žiakov, z toho 107 na technicky zameraných odboroch a 198 na odboroch služieb.

Vzdelávanie poskytovali v odboroch:

4 - ročné študijné odbory

- strojárstvo
- obchod a podnikanie

3 - ročné učebné odbory

- hostinský, hostinská
- predavač
- nástrojár

2 - ročné učebné odbory:

- strojárská výroba

- výroba konfekcie
- 2 - ročné nadstavbové štúdium - študijné odbory:
- spoločné stravovanie
  - podnikanie v remeslách a službách
  - strojárstvo - výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení.

9.1.5. Spolupráca s OUI Valaská – zapojiť žiakov do pracovných činností v meste v rámci odborného výcviku.

Vzdelávanie žiakov Odborného učilišťa internátneho vo Valaskej tvorí organický celok vedomostí, znalostí a praktických zručností s ohľadom na špeciálne požiadavky odbornej prípravy pre výkon povolania so zameraním na:

1. pomocné práce v kuchyni – v učebnom odbore Obchodná prevádzka – prípravné práce v kuchyni
2. pomocné práce pri príprave, skladovaní a predaji tovaru - v učebnom odbore Obchodná prevádzka – príprava, predaj a skladovanie tovaru
3. pomocné práce v stavebnej výrobe – v učebnom odbore Stavebná výroba - murárske

Žiaci sa teoreticky pripravovali v škole a prakticky na zmluvných pracoviskách odborného výcviku. Dobré výsledky žiaci dosahovali pod vedením majstrov odbornej výchovy v učebnom odbore Obchodná prevádzka – práca pri príprave jedál v školskej jedálni v Základnej škole s materskou školou MPČL 35, Brezno. Spolupráca je dlhodobá a dobrá. Žiaci boli v rámci odborného výcviku začlenení priamo v prevádzke školskej jedálne a získavali odborné vedomosti a zručnosti priamo v pracovnom procese. Snahou zamestnancov školskej kuchyne a majstrov odbornej výchovy bolo podporiť praktické vzdelávanie a integráciu žiakov zo znevýhodneného prostredia na trh práce.

9.1.6. Spolupráca s podnikateľmi ako potenciálnymi zamestnávateľmi pri zamestnávaní príslušníkov MRK.

V OUI Valaská v učebnom odbore Obchodná prevádzka - so zameraním na prípravu, skladovanie a predaj tovaru žiaci nadobúdali praktické zručnosti v hypermarketoch na území mesta:

1. Billa Brezno, ul. Fraňa Kráľa
2. Tesco Brezno, Československej armády 59, 977 10 Brezno

V rámci spolupráce s podnikateľmi na území mesta Brezno vedenie školy hľadalo rôzne možnosti podpory zo strany potencionálnych zamestnávateľov a možného uplatnenia, umiestnenia absolventov na trhu práce počas štúdia aj po ukončení vzdelávania. Aj v roku 2022 škola oslovila za týmto účelom TSP mesta Brezno, a stavebné firmy. V rámci regiónu Odborné učilište internátne pri praktickej príprave spolupracovalo aj s ZLH Plus a.s., kde taktiež žiaci vykonávali odborný výcvik priamo na pracovisku potencionálneho zamestnávateľa. Aj v roku 2022 žiaci v učebnom odbore Stavebná výroba so zameraním na murárske práce boli pod.

Cieľ 10: Rozvoj vhodných sociálnych a komunitných služieb

Špecifický cieľ : 10.1 Podporiť rozvoj sociálnych zručností a návykov

Opatrenia:

10.1.1 Podpora fungovania KC, výstavba nového KC v najrizikovejších lokalitách

Žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na výstavbu KC bola schválená. Vzhľadom na zdĺhavé procesy verejného obstarávania a nízkemu NFP oproti rastúcim nákladom, mesto zatiaľ výstavbu zariadenia nerealizovalo.

10.1.2 Realizácia vzdelávacích a iných aktivít pre deti aj dospelých v KC

Realizované v spolupráci s neziskovými organizáciami a v spolupráci so zariadeniami soc. služieb zriadených mestom.

10.1.3 Podpora terénnej sociálnej práce

Od júla 2017 sa v meste Brezno realizuje Národný projekt „Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít“. V mnohopočetných rodinách bolo a stále je veľké množstvo problémov, vyžadujúcich si poradenstvo, asistenciu a intervenciu zo strany TSP/TP. Klienti s nízkou mierou zodpovednosti a nízkou vzdelanosťou potrebujú pri socializácii odbornú podporu a sprevádzanie. Terénna sociálna práca na základe podobných projektov funguje takmer nepretržite od roku 2009 a praxou sa potvrdzuje nevyhnutnosť pokračovania tejto práce aj do budúcnosti. V rámci projektu v meste Brezno v roku 2022 pracovali 3 terénni sociálni pracovníci a 2 terénni pracovníci z radov MRK.

Ich práca bola zameraná na poradenstvo v rôznych oblastiach, ako je vzdelávanie, zamestnanosť, sociálne zabezpečenie, zdravie, bývanie, sociálno-patologické javy, financie a hospodárenie, legalizácia stavieb a pod. Vo veľkej miere boli riešené problémy s bývaním, ochranou životného prostredia, motivovali klientov k udržiavaniu poriadku a čistoty v lokalitách.

10.1.4 Zapájanie mimovládnych organizácií

Mesto Brezno pri svojej činnosti a realizácii aktivít spolupracuje s rôznymi mimovládnymi organizáciami ako napríklad SČK, Misericordia, n. o., Zdravé regióny, ÚSVRK, Združenie saleziánskej mládeže DOMKA, Diecézna katolícka charita, OZ LOLO JILO, OZ Cesta von, Centrum Dorka, n. o., Zvolen, Dom sv. Vincenta Banská Bystrica, Stredisko evanjelickej diakonie Debora Horná Mičiná, Centrum Slniečko, n. o., Nitra, Rodinné centrum v rámci klubovne "TU SOM" Brezno. Jednotlivé organizácie sa zameriavajú na základné i špecializované poradenstvo, či pomoc rodinám a jednotlivcom v rôznych oblastiach, poskytujú tiež možnosti efektívneho využívania voľného času detí a mládeže, potravinovú i nepotravinovú pomoc.

V spolupráci s neziskovou organizáciou - Centrom včasnej intervencie MISERICORDIA boli v roku 2022 poskytované všetky sociálne služby s dôrazom na sieťovanie so subjektami v meste a regióne. Ich služby využívali prijímatelia sociálnych služieb a klienti, ktorí potrebujú špecializované a právne poradenstvo v rôznych oblastiach – dlhové poradenstvo, sociálne veci a posudková činnosť, rodinné poradenstvo a pod.

Špecifický cieľ 10.2. Eliminovať výskyt sociálnopatologických javov

Opatrenia:

10.2.1 Realizovať atraktívne voľnočasové aktivity pre deti z MRK motivačným spôsobom

Talentované deti z MRK navštevovali Súkromnú umeleckú základnú školu Talentárium, najmä odbor hudobný a tanečný a mali možnosť prezentovať sa na rôznych verejných vystúpeniach organizovaných touto ZUŠ.

10.2.2 Skvalitniť vykonávanie opatrení v súlade so zák. č. 305/2005 Z.z.

V rámci opatrení v súlade so zákonom č. 305/2005 mesto aj v roku 2022 aktívne pracovalo s problémovými rodinami. Mesto Brezno spolupracuje s participujúcimi subjektmi ako Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, s Centrami pre deti a rodiny a neziskovými organizáciami pri výmene aktuálnych informácií o rodinách, mal. deťoch a ich príbuzných. Cieľom bola sanácia narušeného rodinného prostredia dieťaťa a hodnotenie účinkov opatrení. V roku 2022 nebolo z rodiny vyňaté žiadne dieťa.

V rámci predchádzania vzniku patologického správania je mal. deťom zároveň sprostredkovaná účasť na kultúrnych, záujmových a iných aktivitách v záujme efektívneho využívania voľného času.

Záver

Platnosť spracovanej stratégie skončila v roku 2022, avšak stala sa pevným vodítkom a pilierom v práci nie len TSP, ale aj všetkých sociálnych pracovníkov, ktorí pri výkone svojich činností prídu s MRK do kontaktu. Aj v ďalších obdobiach budeme pracovať vo všetkých spomínaných oblastiach za účelom zlepšenia kvality života Rómov, podporovať osobnú zodpovednosť rodičov a vzdelávanie detí. Napriek maximálnemu úsiliu prináša náročná práca s marginalizovanou rómskou komunitou len pomalé napredovanie, ale podstatné zlepšenie sme zaznamenali najmä v udržiavaní poriadku v lokalitách. Realizáciou všetkých opatrení sa nám podarilo naplniť hlavný cieľ koncepcie, ktorým je zlepšenie kvality života príslušníkov rómskej komunity, avšak aj do budúcnosti budeme tento cieľ naplňovať, k čomu nás viažu aj ďalšie spracované dokumenty mesta.